

Jan Molde
Regional Utveckling
Infrastruktur och kommunikationer
063 14 65 80

2016-08-1123

RUN/335/2016

Yttrande över delbetänkandet "som ett brev på posten" SOU 2016:27

Sammanfattande synpunkter

Det finns anledning att reflektera över gällande postlagstiftning utifrån de framtida behoven i ett digitaliserat samhälle.

Region Jämtland Härjedalen anser dock att det är för tidigt att redan från år 2017 slopa kravet på övernattsbefordran av brev. Regionen finner inte heller skäl att förändra pristaket för portohöjningar från brev upp 500 gram till att endast omfatta brev upp till 250 gram.

Bakgrund

I delbetänkandet föreslås att det nuvarande kravet på övernattsbefordran i den samhällsomfattande posttjänsten ersätts med en tvådagars bastjänst för brevbefordran där minst 95 procent av breven ska ha delats ut senast den andra arbetsdagen räknat från inlämningsdagen.

I delbetänkandet föreslås också att portohöjningar för brev upp till 250 gram som postas med den nya tjänsten ska begränsas av ett pristak som ska kunna anpassas till de förväntade volymnedgångarna.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Synpunkter

Den digitalisering som beskrivs i utredningen sker naturligtvis också i Jämtlands län. Utbyggnad av fiber pågår på många håll och enligt senast tillgänglig statistik från PTS, avseende oktober 2015, hade 53,6 procent av hushållen och 42,2 procent av arbetsställena i Jämtlands län tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Det bör noteras att detta är genomsnittsvärden för hela länet där de inomregionala skillnaderna är stora. Målet i den regionala bredbandsstrategin är att minst 90 procent av hushållen och företagen i länet ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020. För att detta mål ska uppnås bedömer Regionen att ytterligare stödmedel behövs. Jämtlands län präglas av långa avstånd och gles bebyggelsestruktur. Detta innebär att vi inte kan förvänta oss att utbyggnaden av fiber kommer att ske på kommersiella villkor. De stödmedel som finns tillgängliga fram till år 2020 bedöms komma att intecknas redan under detta år. Sedan dessa medel har tagits i anspråk är det fortfarande mycket långt till målet om att 90 procent ska ha tillgång till bredband om 100 Mbit/s.

Det påpekas i delbetänkandet att de flesta av de tjänster som idag hanteras som brev kan klaras av internetförbindelser med betydligt lägre överföringshastigheter är 100 Mbit/s och att de allra flesta företag och hushåll redan idag har tillgång till någon form av internetförbindelse.

I Jämtlands län skedde i början av 2000-talet en omfattande utbyggnad av bredband med DSL-teknik där befintliga kopparnät i kombination med radiolänkförbindelser användes i stora delar av länet. På detta sätt kom de allra flesta företagen och hushållen i länet att få tillgång till bredband om minst 2 Mbit/s. Då stora delar av detta nät visat sig olönsamt har det nu släckts ner. I avvaktan på framtida fiberförbindelser är många företag och hushåll i länet hänvisade till de mobila näten. Dessa nät är känsliga för överbelastningar och i ett utpräglat turistlän som Jämtland är de mobila näten på många håll överbelastade under högsäsong.

Fram till dess att det finns robusta internetförbindelser i alla delar av vårt län kommer posttjänster med övernattsbefordran att vara viktiga för både företag och privatpersoner.

I betänkandet anges att särskilt de riktigt små företagen (ofta enmansföretag) fortfarande är beroende av väl fungerande posttjänster. Vidare anges i betänkandet att äldre personer i högre grad än yngre värderar möjligheten till brevfordran över natt. Jämtlands län präglas både av en mycket hög andel småföretag och av en förhållandevis hög andel äldre personer. Detta gäller särskilt i länets glesare delar där tillgången till robusta internetförbindelser är som sämst.

I betänkandet beskrivs också att brev fortfarande används när det gäller känsliga uppgifter. Det kan till exempel handla om brev till enskilda från landsting med känsliga personuppgifter eller om känsliga uppgifter i exempelvis anbud från företag. Fram till dess att internetbefordran kan ske så att kraven på sekretess uppfylls med fullgod säkerhet kommer brev att vara viktiga för både enskilda, myndigheter och företag. I delbetänkandet anges att brevbefordran inom två arbetsdagar bedöms vara tillräckligt för de flesta. I de flesta situationer är det sannolikt så, men Region Jämtland ser ingen anledning att försämra livsvillkoren för enskilda eller konkurrensförmågan för i första hand småföretagen genom att hastiga beslut om försämrad postbefordran innan säkra alternativ finns på plats i hela landet. De minsta företagen i lands- och glesbygder behöver bättre förutsättningar för sin verksamhet, inte sämre.

När det gäller frågan om pristak delar Region Jämtland Härjedalen utredningens uppfattning att det även i framtiden behöver finnas ett reglerat porto. Idag är det brev upp till 500 gram som omfattas av pristaket i Sverige. I betänkandet anges att det inte framgår av förarbetena till postlagen varför just denna viktgräns har valts. I delbetänkandet föreslås att ett framtida pristak ska omfatta vikter upp till 250 gram. 97 procent av breven som skickades övernatt i Sverige under 2014 vägde upp till 250 gram. Detta faktum anges som skäl för att begränsa pristaket till brev upp till 250 gram. Att bara 2 procent vägde mellan 250 och 500 gram kan både användas som skäl för och emot att

sätta gränsen för pristaket till 250 gram. Den ökande e-handeln anges hittills inte ha lett till någon ökning av försändelser med vikt mellan 250 och 500 gram. Det är inte orimligt att tro att e-handeln kommer att öka kraftigt framöver och då leda till ett ökat antal försändelser mellan 250 och 500 gram. Regionen anser det därför olämpligt att ändra viktgränsen för brev som omfattas av det reglerade portot från 500 till 250 gram.
